

El llenguatge

7/1/1981

Provenir i pervenir

Observem que alguna vegada es confon els significats del verb *provenir* amb el de *pervenir* i s'usa l'un en lloc de l'altre. Potser més exactament, o més sovint, es recorre al segon d'aquests verbs, *pervenir* en casos en què, en realitat, caldria usar el primer, *provenir*. Aquests dos verbs són dos composts de *venir*, com *convenir*, *avenir-se*, *revenir*, etc., però només el primer, *provenir* té, en castellà, una forma corresponent —amb un significat equivalent—. Que sigui, per tant, el segon d'aquests verbs, *pervenir*, una forma característica o específica del català, en el sentit que no té correspondència castellana —diem correspondència, no equivalència— indueix sempre algú a creure que el primer, *provenir*, és incorrecte en català i que en lloc seu cal usar *pervenir*. Però, com hem dit, es tracta de dos verbs diferents, amb un significat també diferent cada un d'ells encara que presentin unes aràulges evidents.

Provenir significa, simplement, com el seu correscastellà, «tenir el seu origen»: *Provenen* del Roselló. Aquest mot prové del grec. Normalment, amb el mateix valor que *provenir*, es pot usar també *procedir* i fins i tot *venir* i en certs casos especials *originar-se*, *derivar*, etc. Per a *pervenir*, en canvi, el Diccionari Fabra proposa les següents definicions: «Arribar amb dificultat i esforç a l'indret on volíem anar; fig. arribar al fi que ens hem esforçat a atènyer» i «Una cosa que era d'altri passar a ésser propietat nostra». Diríem, així, Després de cinc hores de pujada van *pervenir* al cim de la muntanya. Aquesta hisenda li ha *pervingut* del seu avi. Observem, per tant, que encara que tots dos verbs expressin una acció lineal anàloga, en *provenir* predomina la idea d'origen o procedència i en *pervenir* la idea d'arribada, tot i que, com en el nostre darrer exemple, la frase es completa amb l'esment explícit d'una circumstància de procedència. Per això *provenir* ha de comportar necessàriament un complement de procedència, introduït per la preposició *de*, i *pervenir* un de destinació, és a dir, un locatiu o un datiu. Per tant, frases com «Van *provenir* al refugi» i «*Pervenien* d'una família senzilla» són clarament errònies: cal dir *Provenen* d'una família senzilla (origen) i *Van pervenir* al refugi (arribada o destinació). Però cal finalment preguntar-se, ¿*provenir* i *pervenir* poden ésser intercanviables en algun cas? Segurament que el trobaríem, encara que amb algun lleu canvi de sentit, si més no, d'intenció amb què la frase seria dita: caldria, però, que aquesta frase portés necessàriament un complement de procedència i alhora un de destinació.

Albert Jané